

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS KOMITETO, SUDARYTO LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2007 M. GEGUŽĖS 23 D. ĮSAKYMU Nr. 3D-253, TREČIOJO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2008-12-31 Nr. 8D-517 (5.50)

Posėdis įvyko 2008 gruodžio 3 d., 11.15 val.

Posėdžio pirmininkė – Kaimo plėtros 2007–2013 m. programos įgyvendinimo stebėsenos komiteto pirmininkė – žemės ūkio ministrė Kazimira Danutė Prunskienė.

Posėdžio sekretorė – Jūratė Jokubavičienė, Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros departamento Kaimo plėtros programų priežiūros ir vertinimo skyriaus vyriausioji specialistė.

Dalyvauja (dalyvių sąrašas pridedamas, 1 priedas).

DARBOTVARKĖ:

1. Įžanginis žodis.
2. Pritarimas Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos įgyvendinimo stebėsenos komiteto II-ojo posėdžio protokolui.
3. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos įgyvendinimo aktualijos.
4. Europos Komisijos pastabos dėl Stebėsenos komitete svarstytų Programos pakeitimų.
5. Siūlomų naujų Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos pakeitimų svarstymas po EK pastabų.
6. Apibendrinimas.

1. SVARSTYTA. Įžanginis žodis.

K. D. Prunskienė pasveikino visus dalyvius, susirinkusius į Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos (toliau – Programa) įgyvendinimo stebėsenos komiteto (toliau – Komitetas) posėdį ir pristatė Komiteto nariams naujus Europos Komisijos (toliau - EK) Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato atstovus Lietuvai Evangelos Divarį ir Eglę Stanionienę. Komiteto pirmininkė supažindino su posėdžio darbotvarke, apžvelgė Programos įgyvendinimo situaciją, paminėdama, kad įvyko 64 kvietimai teikti paraiškas, gauta apie 219

tūkšt. paraiškų, prašoma paramos suma - 1,461 mlrd. litų, o tai sudaro 77,5 proc. 2007–2008 metams skirtų lėšų, arba 18,4 proc. visam laikotarpiui skirtų lėšų.

K. D Prunskienė suteikė žodį Evangelos Divariui, kuris pasidžiaugė praeito laikotarpio pasiektais rezultatais ir pabrėžė, kad EK pasiruošusi padėti Lietuvai įveikti naujojo periodo sunkumus.

2. SVARSTYTA. Pritarimas Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos įgyvendinimo stebėsenos komiteto II-ojo posėdžio protokolui.

NUTARTA. Pritarti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos įgyvendinimo stebėsenos komiteto II-ojo posėdžio protokolui.

3. SVARSTYTA. Programos įgyvendinimo aktualijos.

Pranešimus skaitė Kaimo plėtros departamento direktoriaus pavaduotojas Mindaugas Palionis ir Nacionalinės mokėjimo agentūros prie ŽŪM direktoriaus pavaduotojas Vitas Lopinys.

M. Palionis pristatė Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšų paskirstymą 2007–2013 metams, taip pat šių lėšų paskirstymą tarp krypčių.

Pažymėjo, kad ŽŪM buvo parengti ir 2008-07-17 EK patvirtinti Programos pakeitimai dėl bendrųjų nuostatų ir reikalavimų paramai gauti pagal investicines priemones 12 punkto, dėl priemonės „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ perėmėjo tinkamumo kriterijų, dėl priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ tinkamumo kriterijų ir reikalavimų gauti paramą (7.3.4 punkto pakeitimas), dėl priemonės „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ tinkamumo kriterijų ir reikalavimų gauti paramą (7.2 punkto pakeitimas).

M. Palionis apžvelgė Programos įgyvendinimo aktualijas: kiek ir pagal kokias priemones buvo organizuota kvietimų teikti paraiškas, kiek ir kokių priemonių projektų buvo įvertinta ir pasirašyta (autorizuota paraiškų) per 2007–2008 metus, kokia juose patvirtinta paramos suma ir kiek lėšų išmokėta (2 priedas). Pranešėjas pastebėjo, kad ateityje reikės pagalvoti apie papildomas paskatas dalyvauti tose priemonėse, kur pareiškėjai turi investuoti ir savo lėšas, tai ir bus vienas didžiausių šio laikotarpio iššūkių.

V. Lopinys pristatė Programos administravimo problemas ir priežastis, dėl ko lėtėja ir yra apsunkinamas administravimo procesas. Pranešėjas pažymėjo, kad visų pirma administravimo tempui įtakos turėjo didelis pateiktų projektų / paraiškų skaičius, pateiktų dokumentų žema kokybė bei ne visada sklandus pareiškėjų bendradarbiavimas su pareiškėjais. V. Lopinys išdėstė veiksmus, kurie paspartino pateiktų projektų / paraiškų administravimą, t. y. buvo sustiprinti žmogiškieji ištekliai, pasamdyti išorės ekspertai, intensyvinama informacijos

sklaida bei mokymai, bus supaprastinama administravimo sistema ir mažinami biurokratiniai reikalavimai.

E. Divaris dar kartą pasidžiaugė rezultatais ir pabrėžė, kad turėsime būti ypač supratingi ir išmintingi sprendžiant iškilusias problemas.

4. SVARSTYTA. Europos Komisijos pastabos dėl Stebėsenos komitete svarstytų Programos pakeitimų.

J. Stakėnienė pristatė pasiūlymus keisti Programą, kuriems pritarė Stebėsenos komitetas 2008 m. birželio 13 d. posėdyje ir dėl kurių EK atstovai išsakė preliminarius pastebėjimus 2008 m. lapkričio 14 d. vykusių techninių konsultacijų metu (3 priedas).

Kalbėjo: K. D. Prunskienė, A. Stankaitienė, V. Žoštautienė, E. Divaris, E. Stanionienė.

A. Stankaitienė apgailestavo dėl tautinio paveldo produktų apibrėžimo įterpimo į Programą ir EK atsakymo (sąvoka nebuvo pateikta Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. strategijoje (toliau – strategija), be to, iškyla takoskyrų klausimas, ir kadangi sąvoka labai plati) ir norėjo išgirsti EK bei Žemės ūkio ministerijos pozicijas šiuo klausimu.

K. D. Prunskienė paaiškino, kad tam tikras sąvokas galima būtų taikyti nacionaliniuose teisės aktuose, kas tikrai netrukdytų Programos įgyvendinimui.

V. Žoštautienė pabrėžė, kad sąvoka „tradicinis amatas“ apima ir sąvoką „tautinio paveldo produktai“, o detalizuojant sąvokas taisyklėse, bus išspręstas uždavinys, kaip remti tautinį paveldą.

E. Divaris paaiškino, kad kas bus vykdoma Programoje, tas turi atsispindėti Strategijoje, todėl reikėtų atnaujinti ir Strategiją.

E. Stanionienė papildė, kad Programos neatitiktis Strategijai yra EK pagrindas atmesti Programos keitimo pasiūlymus.

NUTARTA. Pritarti Europos Komisijos pastaboms dėl Stebėsenos komitete svarstytų Programos pakeitimų.

5. SVARSTYTA. Siūlomų naujų Programos pakeitimų svarstymas po EK pastabų.

Kaimo plėtros departamento direktorė Jurgita Stakėnienė pristatė siūlomų Programos pakeitimų paketą. Jame pateikti 63 pasiūlymai, kurie buvo apsvarstyti techninių konsultacijų su EK atstovais metu. Šiuose pasiūlymuose numatoma keisti atskirų krypčių priemonių aprašymus, įvedant tikslesnes formuluotes, papildymus, keisti tam tikrų priemonių išmokų dydžius, lėšų persikirstymą tarp priemonių, didinti tam tikrų priemonių paramos intensyvumą, tikslinti sąvokų, veiklos įvairinimo sričių aprašymą, koreguoti takoskyras ir kt., tokiu būdu siekiant padaryti Programą patrauklesnę ūkininkams bei lengviau administruojamą (4 priedas).

Visiems pristatytiems siūlomiems Programos pakeitimams buvo pritarta, tik diskusijos kilo:

1) Dėl 11 pasiūlymo, t. y. I krypties 7 priemonės „Miškų ekonominės vertės didinimas“ investicijų rūšių 7.2.1 punkto (miškotvarkos projekto parengimas) pataisos.

Kalbėjo: A. Gaižutis, J. Stakėnienė, S. Gaigalas, A. Klimavičius, K. D. Prunskienė, E. Stanionienė.

Pristatyta 7 priemonės „Miškų ekonominės vertės didinimas“ remiamos antrosios veiklos srities „Miško kirtimo, apvaliosios medienos ruošos ir bioenergijos (medžio kuro) gamybos modernizavimas“ investicijų rūšių 7.2.1 punkto pataisa, kuri siūloma todėl, kad Lietuvoje po nepriklausomybės atkūrimo grąžinant miškus jų savininkams, susiformavo privačių miškų ūkis, pasižymintis smulkiais valdomis. Smulkioms miško valdoms (iki 10 ha) nėra tikslinga rengti miškotvarkos projektą, pvz., įsigyjant miško kirtimo, apvaliosios medienos ar biokuro ruošos technikos ar įrangos, nes toks projektas nepagrindžia nei investicijų būtinumo, jų atsiperkamumo ar panaudojimo efektyvumo. Todėl siūloma miško valdoms iki 10 ha jo atsisakyti.

Reglamento 1698/2005 27 straipsnio 2 dalies nuostatos reikalauja miškotvarkos planų nuo tam tikro valdos dydžio, tačiau siūlymas prieštarauja Miškų įstatymo nuostatoms, kurio 14 straipsnyje nurodyta, kad miškotvarkos projektai turi būti rengiami visoms miško valdoms.

A. Gaižutis pasisakė, kad nėra prieštaravimo tarp siūlomo pakeitimo ir Lietuvos teisės aktų. Be to, sumažėtų administracinis apkrovimas Nacionalinėje mokėjimo agentūroje prie ŽŪM.

S. Gaigalas pasiūlė Aplinkos ministerijai atkreipti dėmesį į galimus teisės aktų prieštaravimus ir ieškoti sprendimo būdų.

Ministrė pritarė siūlymui, tačiau atkreipė dėmesį, kad 7.2.1 punkte reikia įrašyti papildymą „jeigu teisės aktai nenumato kitaip“.

E. Stanionienė paaiškino, kad nėra teisės aktų kolizijos, nes šalis narė pati gali nustatyti konkrečias sąlygas paramai gauti.

NUTARTA. Pritarti pasiūlymui.

2) Dėl 15 pasiūlymo, t. y. I krypties 7 priemonės „Miškų ekonominės vertės didinimas“ 9.4 punkto (pareiškėjas yra miško savininkų asociacijų arba kooperatyvų narys).

Kalbėjo: J. Stakėnienė, J. Sviderskis, A. Gaižutis.

Pataisa siūloma todėl, kad kooperatyvai yra tik viena iš miško savininkų asocijavimosi formų. Prioriteto teikimas ir asociacijų nariams skatintų smulkiųjų miško savininkų jungimąsi į asociacijas.

J. Sviderskis atkreipė dėmesį, kad tokiu atveju reikia teikti prioritetą ir žemės ūkio bendrovių asociacijų nariams, besikreipiantiems paramos pagal žemės ūkio modernizavimo priemones.

A. Gaižutis akcentavo, kad žemės ūkio ir miškų ūkio padėtis yra skirtinga ir siūlomas prioritetas būtų viena iš priemonių vystyti privačius miško ūkius bei skatintų miško savininkus paprasčiau spręsti išskylančias problemas.

NUTARTA. Pritarti pasiūlymui.

3) Dėl 17 ir 18 pasiūlymų, t. y. I krypties 8 priemonės „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra“ (veiklos sritis „Žemės ūkio vandentvarka“) 8.2.2 ir 10.1.2 punktų (tinkamumo kriterijai ir paramos intensyvumas).

Kalbėjo: J. Stakėnienė, A. Klimavičius.

Pataisa siūloma todėl, kad 8.2.2 punkte nurodytų deklaracijų Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai (toliau – RAAD) neišduoda. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 189 (nutarimo 3.4. punktas) RAAD pavesta „atlikti projektų aplinkosaugos dalies įvertinimą ir remiantis šiuo įvertinimu pažymų apie šių projektų atitikimą aplinkosaugos reikalavimams išdavimą“. Pažymas RAAD išduoda tik pateikus techninį projektą, o pareiškėjas techninį projektą užsako, tik sužinojęs apie paramos gavimą. Prieš teikdamas paraišką, pareiškėjas kreipiasi į RAAD su prašymu gauti Atrankos išvadą dėl numatomo įgyvendinti projekto planuojamos ūkinės veiklos. Tą išvadą pareiškėjas pateikia, teikdamas paraišką gauti paramą. Siūloma formuluotė: „Poveikio aplinkai vertinimas atliekamas teisės aktų nustatyta tvarka. Didelės gamtinės vertės teritorijos (taip pat ir „Natura 2000“ vietovės) neįtraukiamos į tinkamų gauti paramą vietovių sąrašą.“

10.1.2. punkto (paramos intensyvumas) pataisa, išskiriant sektorių „polderių rekonstrukcija“ siūloma todėl, kad Nemuno deltos teritorijoje 52,4 tūkst. ha plotą sudaro užliejamos pievos, taip pat yra įsikūrusių gyvenviečių ir ūkių. Užliejamų plotų apsaugai šioje teritorijoje įrengti 33 polderiai. Esamų polderių rekonstrukcija yra brangi, imli medžiagoms bei įrengimams. Rekonstruojami polderių pylimai, privažiavimo keliai (daug žemės darbų), siurblinės (montuojami nauji aplinkosauginiu požiūriu saugūs siurbliai, kurie nežaloja žuvų, keičiami siurblių elektros varikliai). Tokiam projektui nepakanka 300 tūkst. EUR, o projekto skaidyti dalimis negalima. Todėl siūloma paramos dydį sektoriui „polderių rekonstrukcija“ dvigubinti. Siūloma formuluotė: „Didžiausia paramos suma vienam polderių rekonstrukcijos projektui – 600 tūkst. EUR.“

A. Klimavičius suabejojo 8.2.2 punkto formuluote, nes „Natura 2000“ neįtraukta į tinkamų gauti paramą vietovių sąrašą, tačiau Nemuno deltos teritorijoje skiriama parama polderių

rekonstrukcijai, ir pasiūlė tikslinti šio punkto formuluotę, kad poveikio aplinkai vertinimas atliekamas teisės aktų nustatyta tvarka. Didelės gamtinės vertės teritorijos (taip pat ir „Natura 2000“ vietovės) neįtraukiamos į tinkamas gauti paramą sausinamas vietoves.

NUTARTA. Pritarti patikslinti siūlomą formuluotę, atsižvelgiant į AM atstovo pastabą.

4) Dėl 19 pasiūlymo, t. y. I krypties 8 priemonės „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra“ (veiklos sritis „Miškų infrastruktūros gerinimas“) 5.3.1 punkto (paramos gavėjai).

Kalbėjo: P. Kurlavičius, J. Stakėnienė, A. Gaižutis.

5.3.1 punkto (paramos gavėjai) pataisa siūloma todėl, kad miškuose tie patys keliai (taip pat ir hidrografinis tinklas) dažnai eina ne tik per privačių miško savininkų, bet ir valstybinių miškų valdytojų valdomus miškus ir sudaro bendrą kelių ar sausinimo sistemų tinklą. Miško infrastruktūros gerinimas tik vienos valdos ribose, kai netvarkoma gretimose, nėra efektyvus. Suteikiant galimybę pagal šią veiklą paramos kreiptis ir valstybinių miškų valdytojams, būtų sudarytos palankesnės sąlygos bendro miško infrastruktūros tinklo plėtrai bei miško išteklių panaudojimui, sudarytos geresnės sąlygos privačių miškų savininkams prisijungti prie bendro kelių ar sausinimo sistemų tinklo, būtų efektyviau panaudojama parama.

P. Kurlavičius paklausė ar yra numatyti paramos teikimo atvejai.

J. Stakėnienė paaiškino, kad būtent 8.4.5 punktas ir apibrėžia ribas, koku atveju parama bus teikiama.

A. Gaižutis paaiškino, kad infrastruktūriniai projektai yra derinami teisės aktų nustatyta tvarka.

NUTARTA. Pritarti pasiūlymui.

5) Dėl 36 pasiūlymo, t. y. II krypties 5 priemonės „Pelno nesiekiančios investicijos miškuose“ 7.5 punkto.

Kalbėjo: A. Klimavičius, E. Stanionienė.

7.5. punkto pataisa bus užtikrintas efektyvesnis priemonės įgyvendinimas, nes „Natura 2000“ tinklo teritorijos atrenkamos svarbiausiose biologinės įvairovės apsaugai vietose pagal 79/409/EEB ir 92/43/EEB direktyvose nustatytus kriterijus ir tvarką. Šios vietos apima ne tik šios priemonės tinkamumo kriterijuose paminėtus I ir IIA grupės miškus. Priešingai, atrankos rezultatai rodo, kad didžioji dalis „Natura 2000“ miškingų teritorijų apima kitų grupių miškus (IIB (rekreacinius), III (apsauginius) ir IV (ūkinius)). EB svarbos rūšių ir natūralių buveinių gerai būklei užtikrinti, rengiami „Natura 2000“ teritorijų gamtotvarkos planai. Šiuose planuose dažnai nurodoma, kad būtina atkurti natūralų miškų hidrologinį režimą, kuris yra pažeistas dėl sovietmečiu (ar dar anksčiau) įrengtų sausinimo sistemų. Jeigu gamtotvarkos planu, kuris

suderinamas su miško savininkais ir valdytojais, nusprendžiama, kad sausinimo sistemos nebereikalingos ir bus atkuriamas natūralus hidrologinis režimas, konkretūs darbai atliekami pagal specialų techninį projektą.

A. Klimavičius pasiūlė dar papildyti punkto pagrindimą.

NUTARTA. Pritarti papildyti punkto pagrindimą.

6) Dėl 42 pasiūlymo, t. y. III krypties 1 priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ 10 punkto (Paramos intensyvumas).

Kalbėjo: J. Stakėnienė, V. Budraitis, K. D. Prunskienė.

Siūloma padidinti finansavimo intensyvumą pagal Programos priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ (taip pat ir pagal kitas III krypties priemones – „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ bei „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“) teikiamiems projektams. Taip pat J. Stakėnienė akcentavo, jog reglamentas nenustato tikslų ribų, koks gali būti didžiausias galimas intensyvumo lygmuo pagal III krypties priemones, dėl to šis pasiūlymas nepažeidžia EB teisės nuostatų ir joms neprieštaruoja. Visoms veikloms remti vietoje 50 proc. būtų taikomas 60 proc. paramos intensyvumas, o tradiciniams amatams – nuo 70 proc. iki 75 proc., priklausomai nuo to, ar pastarosios veiklos produktas būtų sertifikuotas ŽŪM nustatyta tvarka, ar ne. Jei sertifikuotas, vadinasi žmogus, ruošdamasis sertifikavimo procesui, patyrė papildomų su tuo susijusių išlaidų ir tokiam projektui būtų taikomas 75 proc. paramos intensyvumas. Be to, tokiu būdu būtų skatinama tradicinių produktų gamyba, tam panaudojant tradicinių amatų pobūdžio technologijas.

V. Budraitis pastebėjo, kad kalbant apie verslo skatinimo, ypač kaimo vietovėse, problematiką akivaizdu, jog ši Programos priemonė prasčiausiai įsisavinama, lyginant su visomis kitomis III krypties priemonėmis, skirtomis verslo iniciatyvų Lietuvos kaimo vietovėse skatinimui. Dabartinė blogėjanti ekonominė situacija gali dar labiau apsunkinti galimybes sėkmingai įgyvendinti šią Programos priemonę. Niekam nepaslaptis, jog šiuo metu bankų kreditavimo sąlygos labai sugriežtintos ir apribotos, be to, pinigų skolinimosi palūkanų norma smarkiai išaugusi. Ši situacija gali visiškai sustabdyti projektų rengimą ir paramos paraiškų teikimą pagal šias III krypties verslo skatinimui skirtas priemones, ir ypač pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“. Dėl šių priežasčių siūloma paramos intensyvumą projektams padidinti iki 65 proc. V. Budraitis patvirtino, kad Lietuvos verslo darbdavių konfederacija pritaria paramos intensyvumo didinimui iki 70 proc. ar 75 proc. tais atvejais, kai projektai susiję su tradicinių amatų ar sertifikuotų tradicinių amatų puoselėjimu, tačiau akcentavo, jog visiems kitiems projektams paramos intensyvumas turėtų būti padidintas iki 65 proc., nes kitaip priemonei numatytos skirti lėšos gali likti nepanaudotos. V. Budraitis taip pat

priminė susirinkusiesiems, kad 2008 m. lapkričio 26 d. EK priėmė komunikatą dėl ekonomikos pagyvavimo, kuriame numatyta nemažai tam skirtų priemonių, tarp kurių ir garantijų padidinimo klausimas bei, žinoma, paramos intensyvumo didinimas. V. Budraičio nuomone 60 proc. paramos intensyvumas dabartinėmis sąlygomis tikrai nepaskatins verslo kūrimo ir plėtros iniciatyvų ir su tuo susijusių projektų rengimo kaimo vietovėse.

K. Prunskienė pasiteiravo, ar negalima būtų inicijuoti paramos intensyvumo didinimą ir projektams, teikiams pagal Programos I krypties priemones.

J. Stakėnienė informavo, kad Programos I krypties priemonėse taikomas intensyvumas nustatytas vadovaujantis reglamentinėmis nuostatomis. Tokiu atveju reikėtų inicijuoti paties reglamento keitimą.

V. Budraitis paminėjo, jog ši priemonė svarbi dar ir tuo, jog pagal ją paramos gali kreiptis ir labai mažos įmonės, vystančios verslą kaimo vietovėse. Taip pat informavo, jog paramos intensyvumą projektams, parengtiems pagal kuruojamas EB struktūrinės paramos įsisavinimo priemones, žada didinti ir Ūkio ministerija.

EK atstovė Eglė Stanionienė akcentavo, jog tam, kad EK pritartų šiam pasiūlymui, reikia labai svaraus pagrindimo ir svarių argumentų. Ekonominė krizė bei sugriežtėjusios bankų kreditavimo sąlygos, išaugusi palūkanų norma – tai gali būti per silpnas pagrindimas, nes EK nėra nusiteikusi lengvai sutikti su šiuo pakeitimu. Nors pačiame reglamente nėra griežtų apribojimų III krypties priemonėms taikomai paramos intensyvumo normai, tačiau praktikoje nusistovėjusi ir taikoma nuostata, kad paprastai III krypties intensyvumo norma nebūna didesnė kaip 50 proc.

K. Prunskienė paminėjo, jog tai ne žemės ūkio priemonės, susijusios su investicijomis ir infrastruktūros pritaikymo verslo plėtrai projektais, dėl to svaresnį pagrindimą tikrai būtų galima suderinti ir pateikti.

J. Stakėnienė taip pat pristatė, kad 10 skyriaus 10.4 punktą dėl tų pačių priežasčių siūloma analogiškai koreguoti, numatant, kad tais atvejais, kai paramos kreipiasi kaimo gyventojas, didžiausia galima finansuoti suma vienam projektui didinama nuo 40 tūkst. EUR iki 60 tūkst. EUR (tas pats taikoma ir Programos III krypties priemonei „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“). Taip pat J. Stakėnienė akcentavo, jog tam tikriausiai taip pat reikės papildomo, svaresnio pagrindimo, kurį numatoma suformuluoti ir apibrėžti, pristatant siūlomus Programos keitimus EK.

NUTARTA. Pritarti siūlymams didinti paramos intensyvumą iki 65 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, arba iki 70-75 proc., kai projekte numatyta tradicinių amatų plėtra bei maksimalios paramos sumos projektui pagal priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio

veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ didinimui iki 60 000 eurų, kai pareiškėjas – kaimo gyventojas.

7) Dėl 51 pasiūlymo, t. y. III krypties 4 priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ 5 punkto (Taikymas ir veiklos sritys).

Kalbėjo: J. Stakėnienė, A. Stankaitienė, K. D. Prunskienė, D. Miniataitė.

J. Stakėnienė pristatė priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ siūlomą remiamų veiklų detalizavimą ir tinkamų išlaidų sąrašą bei tam tikrus apribojimus (pvz., teritorinis apribojimas vandentvarkos projektams), nustatant juos ne programoje, o priemonės įgyvendinimo taisyklėse. Siūloma įtraukti prie remiamų veiklų, susijusių su vandentvarka, vandens gerinimo ir „nugeležinimo“ sistemų įrengimą, išbraukiant 500 gyventojų ribą. J. Stakėnienė pabrėžė, kad šitas klausimas jau buvo svarstytas su *Leader* koordinaciniu komitetu, kuris pakeitimams pritarė.

A. Stankaitienė priminė, kad išbraukiant 500 gyventojų ribą dings takoskyros tarp ŽŪM finansuojamos veiklos ir Aplinkos ministerijos, todėl šiam siūlymui ji nepritarianti. Siūlo skaičių didinti, bet būtinai jį nurodant.

K. Prunskienė pasiūlė sukonkretinti skaičių taip, kad neatsirastų neaiškumų, todėl jos manymu, reikėtų palikti 500 gyventojų ribą. J. Stakėnienė pritarė siūlymui skaičių nekeisti, bet priminė, kad vandens gerinimo ir „nugeležinimo“ sistemų įrengimas bus įtrauktas į priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“, todėl, kad šis klausimas yra labai svarbus kaimo bendruomenėms.

A. Stankaitienė pasiūlė pakeitimus atidėti iki kito svarstymo, tačiau D. Miniataitė siūlė likti prie 500 gyventojų ribos.

NUTARTA. Nepritarti takoskyros pagal gyventojų skaičių (500 gyventojų) panaikinimui; pritari vandens gerinimo ir „nugeležinimo“ sistemų įrengimo kaip remiamos veiklos įtraukimui į Programos pakeitimą.

8) Dėl 53 pasiūlymo, t. y. III krypties 4 priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ (veiklos sritis „Tradicinių amatų plėtra“) 8.3 punkto (Tinkamumo kriterijai).

Kalbėjo: K. D. Prunskienė, D. Miniataitė, V. Žoštautienė, R. Kraujelytė-Noreikienė, I. Seliukaitė, G. Švedienė, A. Gaižutis, J. Sviderskis.

Priemonės aprašymo 8 skyriaus „Tinkamumo kriterijai paramai gauti“ 8.3 punkto papildymas atliekamas atsižvelgiant į priemonės įgyvendinimą dviem metodais (*Leader* metodu ir „iš viršaus į apačią“) ir siekiant aiškumo dėl remtinų projektų pobūdžio. 8.3 punkto papildymas papunkčiu 8.3.1 daromas dėl to, kad tradicinių amatų centrų veiklos sričiai įgyvendinant projektus „iš viršaus į apačią“ metodu siūloma išplėsti teritoriją, kurioje gali būti

teikiama parama vietovėms, įtraukiant savivaldybių centrus, išskyrus Lietuvos didžiuosius miestus (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys). Toks teritorijos apibrėžimas ypač aktualus Rytų Lietuvai, Dzūkijai. Šiuose regionuose istoriškai susiklosčiusi savita etnografinė apgyvendinimo struktūra, sezoniškumas, todėl miestai, išskyrus Lietuvos didžiuosius miestus, būtų tinkamiausi tradicinių amatų plėtros židiniai, kurie atstovautų viso rajono kaimų ir miestelių tradicinių amatininkų interesams. Miestuose yra ir reikalinga infrastruktūra, ir amatininkų potencialas, ir techninė bazė tradiciniams amatams vystyti, rinkodaros ir marketingo privalumai. Retai apgyvendintoje, miškingoje Rytų Lietuvoje verslo infrastruktūra kaip tik ir koncentruojasi rajono centruose. Įgyvendinant projektus *Leader* metodu bus vadovaujama ankstesne nuostata, t. y. bus taikomas apribojimas vietovėms iki 6000 gyventojų, išskyrus savivaldybių centrus.

NUTARTA. Pritarti pasiūlymui.

9) Dėl 55 pasiūlymo, t. y. III krypties 4 priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ 10.5 punkto (Paramos suma).

Kalbėjo: J. Stakėnienė, G. Švedienė, A. Stankaitienė. D. Miniataitė

J. Stakėnienė pristatė siūlomą pakeitimą nenustatyti maksimalios paramos sumos vienam projektui įgyvendinant priemonę iniciatyvos „iš viršaus“ būdu, kuriuo būtų sudaryta galimybė įgyvendinti didesnius projektus (nei 200 tūkst. EUR).

G. Švedienė nepritarė siūlymui ir akcentavo, kad pritarus siūlymui būtų panaikinta viena iš nustatytų takoskyrų tarp ŽŪM administruojamos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ bei Vidaus reikalų ministerijos administruojamos priemonės „Prielaidų spartesnei ūkinės veiklos diversifikacijai kaimo vietovėse sudarymas“. Be to, minėtas takoskyros kriterijus yra įtvirtintas Sanglaudos skatinimo veiksmų programoje, todėl takoskyros pakeitimas atitinkamai įtakotų kitus teisės aktus.

J. Stakėnienė atkreipė dėmesį, kad takoskyra iš esmės neeliminuoja galimybės, kad tas pats objektas būtų finansuojamas iš kelių fondų, todėl patikimiausias paramos koordinavimo mechanizmas būtų bendradarbiavimo sutartis tarp projektus vertinančių agentūrų.

A. Stankaitienė pritarė Švedienės pozicijai ir nepritarė pateiktam siūlymui. Pasiūlė svarstymą atidėti kitam kartui, jeigu ŽŪM nepriims sprendimo atsisakyti pakeitimo, kadangi reikės keisti veiksmų programas, kurios šiuo metu stabdys mokėjimus, prie svarstymo ji siūlo grįžti 2010–2011 metais, kada bus tarpinis ŽŪM ir AM programų vertinimas.

G. Švedienė pabrėžė, kad pasiūlymui pritaras tuo atveju, jeigu bus nustatyta riba iki 200 tūkst. EUR. Jos manymu, negalima visą atsakomybę perduoti agentūroms, kurios gali per klaidą neužtikrinti dvigubo finansavimo prevencijos.

D. Miniataitė pasiūlė takoskyras atskirti pagal investicijas arba kitus kriterijus, tačiau G. Švedienė priminė, kad šis klausimas buvo svarstytas nekartą ir prieita išvados, kad projekto dydis yra vienintelis takoskyros kriterijus, kuris skiria dvi skirtingas priemones.

J. Stakėnienė paaiškino, kad jeigu ŽŪM palieka 200 tūkst. ribą, bendradarbiavimas tarp agentūrų prie ministerijų vis tik bus privalomas ir priemonių takoskyros taip pat bus tikrinamos administraciniu būdu.

NUTARTA. Nepritarti siūlymui.

6. Apibendrinimas.

Pasisakė K. D. Prunskienė.

K. D. Prunskienė apibendrina posėdžio darbą, padėkojo Komiteto nariams už darbą, palinkėjo sėkmės ir paskelbė posėdžio pabaigą.

Posėdžio pirmininkė

Kazimira Danutė Prunskienė

Posėdžio sekretorė

Jūratė Jokubavičienė